

Overweging 28 april 2018 Citykerk Het Steiger

Voorganger: Gerda Hendriks

Lezingen: Deuteronomium 4, 32-40, Psalm 119, 17-24 en Johannes 15, 1-8

In de eerste lezing spreekt Mozes de generatie toe, die na de veertigjarige woestijntocht op het punt staat om het beloofde land in te trekken. Twee keer wordt in deze tekst gesproken over “de stem vanuit het vuur”. Het gaat het om de indrukwekkende gebeurtenis bij de Sinai. Daar was God op de berg neergedaald in vuur, en hoorde men Gods stem. Iedereen beefde en vreesde te zullen sterven. Maar God nodigde Mozes en Aäron uit om de berg op te komen. Daar gaf God hen de tien woorden, de tien geboden.

In zijn toespraak herinnert Mozes zijn mensen ook aan de uittocht, de bevrijding van het verdrukte volk Israël uit Egypte. Er wordt in herinnering gebracht wat God allemaal niet deed. Zo wilde Hij het volk ervan overtuigen dat Hij de enige God is, dat er geen ander is naast Hem.

De luisteraar wordt in deze tekst direct aangesproken. “U bent er getuige van geweest” staat er. De mensen moeten bij de woorden van God betrokken worden, alsof ze het zelf hebben meegemaakt.

Zo wordt benadrukt, dat iedere enkeling en iedere generatie opnieuw, door God gekozen is om het leven op te bouwen, zoals deze enige God het bedoelt. Mozes wijst zijn mensen erop, dat God met zijn gave van de Thora een goed leven mogelijk maakt.

Psalm 119 is een lofzang op diezelfde Thora: “ik prijs uw woord met juichende gezangen”. De psalmist smeekt God dat hij mag leven met de Thora. “Leg met uw woord beslag op mijn gedachten” zongen we. Dan zal hij en zullen wij leven in het licht van de waarheid. De psalmist spreekt uit, dat de wet goed is, waar en schoon.

De tekst uit het Johannesevangelie is het begin van Jezus’ tweede afscheidsrede. Die hield hij, nadat Judas Iskariot bij het laatste avondmaal was weggegaan.

Met “Ik ben de ware wijnstok” haakt Jezus aan bij het spraakgebruik in het Eerste Testament, waar de wijngaard, de wijnstok, de wijnranken en de wijngaardenier beeld zijn van Israël en haar relatie met God. Een beeld waarin teleurstelling de boventoon voert: de wijngaardenier doet zijn best, maar de oogst valt tegen.

De uitspraak: “blijf in Mij, dan blijf Ik in jullie” suggereert een zeer intieme relatie die getekend is door wederkerigheid. Zonder de wijnstok sterven de ranken al snel af, zonder de ranken is het onmogelijk voor de wijnstok, om de

leven gevende sappen door te geven en via de ranken vrucht te dragen. Ook de wijngaardenier is deel van die relatie: zonder snoeien en snijden is er geen goede oogst mogelijk, hij houdt overzicht.

“Als mijn woorden in jullie blijven”, zegt Jezus. Ook al zal Hij, hun leraar, straks dood zijn, zij hebben zijn woorden, die niets anders zijn dan de Thora, van waaruit en waarin zij kunnen leven en handelen. Dan ligt misschien niet de hele wereld, maar wel het leven zelf voor hen open. “Vraag dan wat je maar wilt en je zult het ontvangen”. Gedoeld wordt op liefde, vrede en rechtvaardigheid in overvloed.

Geen ander woord wordt zo dikwijls gebruikt in dit gedeelte als het woord “blijven”. Het geeft duidelijk aan, wat de schrijver Johannes van belang vindt voor zijn toehoorders. Ze moeten in Jezus blijven, buiten Jezus is geen leven. Voor Johannes is dit de kern van zijn evangelie: Een leven van vruchtbaarheid in Jezus’ naam. Het navolgen van de geboden is daarvan een belangrijk aspect. Hoe meer de woorden van Jezus, de Thora, nageleefd worden, hoe meer waarachtig leven wordt opgebouwd, hoe zichtbaarder Gods grootheid wordt. Hoe minder dat gebeurt, hoe menonwaardiger het leven zal zijn.

Concluderend staat vandaag het belang van de Thora centraal. Het zijn richtlijnen om een waarachtig leven te leven. Als we die opvolgen zullen er rechtvaardige verhoudingen tussen mensen ontstaan, zal er vrede komen, en er liefde zijn onder de mensen.

Moge ons leven doortrokken zijn van de vreugde en de hoop, die leven naar Gods geboden geeft. Moge wij liefde uitstralen naar alle mensen om ons heen.
Amen